

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Določnik „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitive za enkrat 15 v, za dvakrat 35 v, za trikrat 85 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Šolske počitnice.

Veliko razburjenja je povzročila med kmečkim ljudstvom na Spodnjem Štajerskem preložitve šolskih počitnic iz jesenskega na poletni čas. Iz vseh okrajev nam prihajajo ostri dopisi proti tej novotariji, ki kličejo kmete za skupni odpor.

Mi smo kmečki list, za to ne sme in ne more nihče pričakovati, da bi v tej zadevi stali kje drug kakor na strani kmetov. In besedo povzamemo danes, da združimo kmečke sile pri odporu ter jih napeljamo v pravi tir.

Nevolja nekaterih starišev zaradi novih počitnic se obrača proti učiteljstvu. Opozarjamo take stariše, ki se jeze nad učiteljstvom, da je ta jeza neopravičena, kajti odločevati nimajo o šolskih počitnicah ne učitelji, ne krajni šolski sveti, ampak okrajni šolski sveti.

Okrajni šolski sveti so oni, ki so povzročili toliko nevolje in žal tudi novega sovraštva do šole s svojimi novimi počitnicami. V okrajnih šolskih svetih sede novi neprijatelji slovenskega kmeta! Takaj si dovolimo opozoriti naše kmete na važno okolnost. Okrajni šolski sveti se volijo od okrajnih zastopov. Kakoršen je okrajni zastop, takšen je okrajni šolski svet! Mi smo vedno opozarjali ob vsaki volitvi v okrajne zastope: Kmetje, ne volite meščanov, ne volite tržanov, ne volite grajščakov, ti ne razumejo vaših razmer, ti nimajo srca za Vas! Volite slovenske kmete in take slovenske rodoljube, od katerih gotovo veste, da čutijo z vami. V marsikaterem okraju nas niso ubogali. V mariborskem okraju načeljuje meščan Šmiderer, za to so upeljali

počitnice proti kmečki volji; v Ptaju načeljuje meščan Ornič, v Slov. Bistrici tržan Stiger, v Gornji Radgoni meščanski pristaš Vračko, v Konjicah grajščak Posek, v Brezicah grajščak Moscon itd. in v vseh teh okrajih se je glede počitnic ukrenilo proti kmetu. Mi pa odkrito priznamo, da nismo tudi nikakor zadovoljni s slovenskimi okrajnimi šolskimi sveti, ki so se odločili proti kmečki zahtevi. Veliko so grešili, ker se niso ozirali na našega kmeta! Le na jeden zastop smo ponosni, to je šentlenski okrajni zastop, oziroma okrajni šolski svet, kjer vladajo naši katoliško-narodni kmetje. In v tem okraju so tudi počitnice ostale kakor so bile dosedaj.

Okrajni šolski sveti so zelo nemodro ravnali, ko so nastavili nove počitnice. Osi vedo, da naš kmet težko, ponekod tudi nerad nosi bremena, ki mu jih šola nalaga. Z najnovejšo novotarijo pa se mu ni dalo pomirjevalno sredstvo, ampak ž njo se mu je vilo novo nasprotstvo, siloma se mu je zbudila zavest težkega bremena. Vsi prijatelji šole morajo to obžalovati, posebno isti prijatelji šole, ki vidimo v dobro urejeni šoli najboljše zagotovilo za boljšo gospodarsko bodočnost našega kmeta!

Kmetje pa morajo misliti sedaj na odpomoč! Premestiti se počitnice seveda ne morejo več, ker so že nastopile. A nekaj drugega se lahko stori. Krajni šolski sveti, in če ti nočejo, občine, (tudi oboji lahko to stori!) naj vložijo prošnje na okrajne šolske svete, da se počitnice podaljšajo do Vseh svetnikov.

Za drugo leto pa naj občine in krajni šolski sveti o pravem času store korake, da se glavne

šolske počitnice nastavijo na jesen. Naj se pokličejo tudi posamezni udi okrajnih šolskih svetov na odgovor, oziroma naj dajo zagotovilo, da bodo glasovali za kmečke zahteve. Pri morebitnih okrajnih zastopih volitvah pa ven z meščani, tržani, grajščaki in z vsemi neprijatelji slovenskega kmeta.

Vemo, da smo se s tem člankom mnogokje zopet zamerili. Toda naše delo in naše srce je posvečeno slovenskemu kmetu!

Razne novice.

* Duhovske vesti. Podeljena je: župnija Sobota č. g. Francu Adlasnik, Pernice č. g. Henriku Hrašovec, St. Martin pri Vurbergu č. g. K. Lajnsiču, St. Jurij ob Pesnici č. g. Mat. Zemljic. Za provizorja na Vranskem je imenovan č. g. J. Zamuda in v Svičini č. g. Franc Gosak. Kot kaplan je zopet nastavljen pri Sv. Lenartu v Slov. gor. č. g. Janez Alt, provizor v Šmartnu pri Vurbergu. — Za dušnega pastirja v meški kaznilnici v Mariboru je imenovan č. gosp. Jakob Fink, kaplan v Žaleu.

* Iz davčne službe. Prestavljeni so gg.: davčni pristav Gustav Hluszik iz Kozjega v Celje, Ant. Dobrave iz Mürzzuschlaga v Celje in davčni oficijal Franc Topolnik v Kozje.

* Iz šole. Za šolskega voditelja pri Sv. Jerneju nad Muto je imenovan g. Franc Sinigoj, učitelj pri Sv. Duhu. Stalno so nastavljeni gosp. dje in gospice: učitelj Alfred Fröhlich v Mariboru, učiteljice Elizabeta Jesenko v Celju, Ivana Toplak pri Sv. Barbari v Halozah, Jozefa Schlaipa pri Gornji Sv. Kunigundi, Terezija Schmidlechner od Sv. Marjete na Dr. p. pri Sv. Antonu v Sl. ger., Ana Vester na Sp. Polskavi. Ženska ročna dela b. podučevala v Viršanju gđ. Ludm. Falb iz Bne in pri Sv. Križu nad Mariborom gospa Ma-

LISTEK.

Zlatomašnik prof. Ivan Krušič.

G. prof. Ivan Krušič obhaja dne 19. avgusta zlato mašo. Ob tem veseljem dogodku so se ga spomnili tudi njegovi bivši učenci ter mu poklonili sicer skromen, a jako pomenljiv spominek, namreč srebrn kelih z napisom: „Ljubljenski profesorju Ivanu Krušiču ob zlati maši hvaležni učenci“.

Za pobiranje prispevkov za gori omenjeno darilo članemu učitelju konstituiral se je v Celju odbor, obstoječ iz bivših učencev Krušičevih. V tem odboru so bile zastopane vse štiri fakultete in sicer so bili odborniki: č. g. župnik Kukovič iz Dobrne, c. k. notarja Baš in Detiček, zdravnik dr. Schwab in profesorja Kosi in Fon. A odboru je bilo nemogoče, obrniti se do vseh bivših Krušičevih učencev, posebno pa ne do posvetnih, kajti ti so raztreseni po celi Avstriji, ali bolje rečeno po celi Evropi. Koliko jih tudi že krije črna zemlja!

Agitacijo za Krušičev spominek med duhovniki prevzel je č. g. župnik in rojak jubilarjev Kukovič na Dobrni in sicer ne brezuspešno. Kajti pred vsemi se je odlikovala med darovalci duhovščina, njej na čelu Njegova ekselencija prevzvišeni g. knez in škof, ki je bil tudi 8 let jubilarjev učenec. Nadalje so prispevali: stolni dekan, dva kanonika, župniki, kaplani, en vojaški kurat, trije misijonarji pri Sv. Jozefu pri Celju, dva redovnika itd.

Pa tudi bivši učenci posvetnih stanov niso zaostali, vključ temu, da je bila tukaj agitacija mnogo

težavnejša. Celjski odbor se je namreč obrnil le do glavnega središča Slovenije, namreč v Maribor, Ljubljano, Novo mesto, Ptaj, Slov. gradec, Slov. Bistrico, Šoštanj, Mozirje, Kamnik, Kostanjevico itd., potem v Gradec in na Dunaj ter tam poveril znane častilce Krušičeve z agitacijo. In glej, uspeh je bil nepričakovano lep! Kajti lepa svota preostala bo tudi za dijaško kuhinjo v Celju, ki je bila g. jubilarja vedno pri srecu.

Med darovalci so: en dvorni svetnik, več sodnih nadsvetnikov in svetnikov, sodnih tajnikov, pristavov, avskultantov, notarjev, advokatov, odvetniških in notarskih koncipientov. Tudi zdravniki in profesorji so v lepem številu zastopani. Razvem tega so nahajajo v listi darovalcev učitelji, trgovci, posestniki in zasebni uradniki, vsi bivši učenci Krušičevi.

Veselo za jubilarja, kojega zasluže za slovenstvo so ocenjene v št. 7. Dom in Sveta I. I., je gotovo tudi to, da se njegove slovesnosti udeležnje v miniaturni tako rekoč cela Slovenija, tako da se lahko reče: „Celjski dijaki, različni po stanu, starosti in mišljenju, službojoči v različnih deželah in krajih, so v ljubezni in spoštovanju do jubilarja Krušiča edini. In ta sladka zavest naj lajša g. jubilarju vse težave, ki so spojene z visoko starostjo. Kajti če kdo, trdi lahko Krušič, da ni zastoj živeli. S tolikimi vspehi, kakor naš jubilar, se zamore le malokateri gimnazijski profesor ponašati. Odbor za Krušičevo slavnost pa govori gotovo v smislu in v imenu vseh jubilarjevih učencev, če izraža željo, da bi g. zlatomašnik Ivan Krušič še dolgo vrsto let kolikor toliko zdrav in vesel daroval sv. mašo iz spominskega keliha in da bi se jih pri tej sveti

daritvi večkrat spominjal s tisto ljubeznijo, s katero jih je kot gimnazijce gojil in čuval.

Dalje spolnuje isti odbor prijetno dolžnost, zahvaljujoč se vsem darovalcem posebno pa Njegovi ekselenci prem. g. knezu in škofu za poslano prispevke. Celjski dijaki so na ta način najlepše počastili sami sebe, kajti postavili so si lep spominek s tem, da so hvaležni bivšemu učitelju in da so to hvaležnost tudi videzno pokazali.

Dan plačila...

Povest. — Spisala Marica Potoška.
(Konec).

Iz daljave je bobnel klopot konjskih kopit, a naenkrat je tudi to vtihtnilo. Kaj neki to pomenja? Morda se je Viljemu posrečilo ustaviti konja? Res so ga našli kmalo, toda kak prizor se je nudil takaj njihovim očem! Viljem je ležal nezavesten na cesti, iz rane na glavi mu je kapala kri, ne daleč od njega pa je stal konj ves upehan.

Tovariši so za silo obvezali Viljema ter ga nato spravili do bližnje gostilne, med tem ko sta dva odjezdila nazaj v mesto: eden po zdravnika, drugi pa k baronici, da jo pripravi na žalostno novice.

Uboga mati se je silno prestrašila, toda premagala se je ter lastnoročno pripravila vse potrebno za ranjenca.

Tapetniki in vrtnarji, ki so vrejevali veliko obedno sobo, so morali naglo zapustiti hišo. Proti